

Альона Дідик

директорка КУ «ЦПРПП ВМР»

(067) 8586159

didyk@galaxy.vn.ua

Педагогічний дизайн уроку за
компетентнісним підходом для
вчителів природничої
освітньої галузі

Що таке педагогічний дизайн?

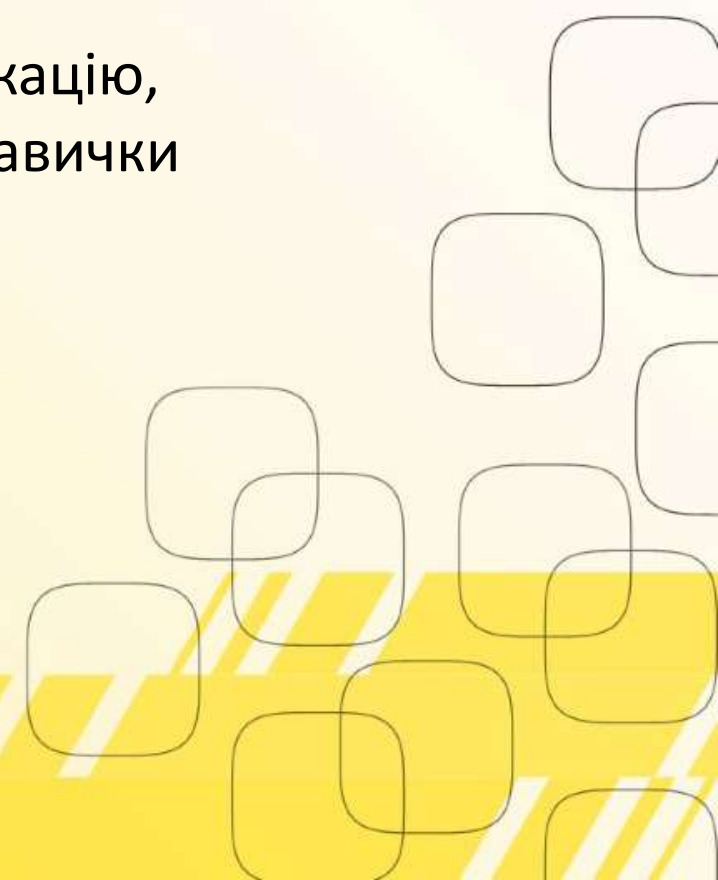
Це процес планування і створення уроків, що забезпечують досягнення навчальних цілей.

Компетентнісний підхід:

Формує ключові компетентності: комунікацію, критичне мислення, співпрацю та інші навички 21 століття.

Значення в освіті:

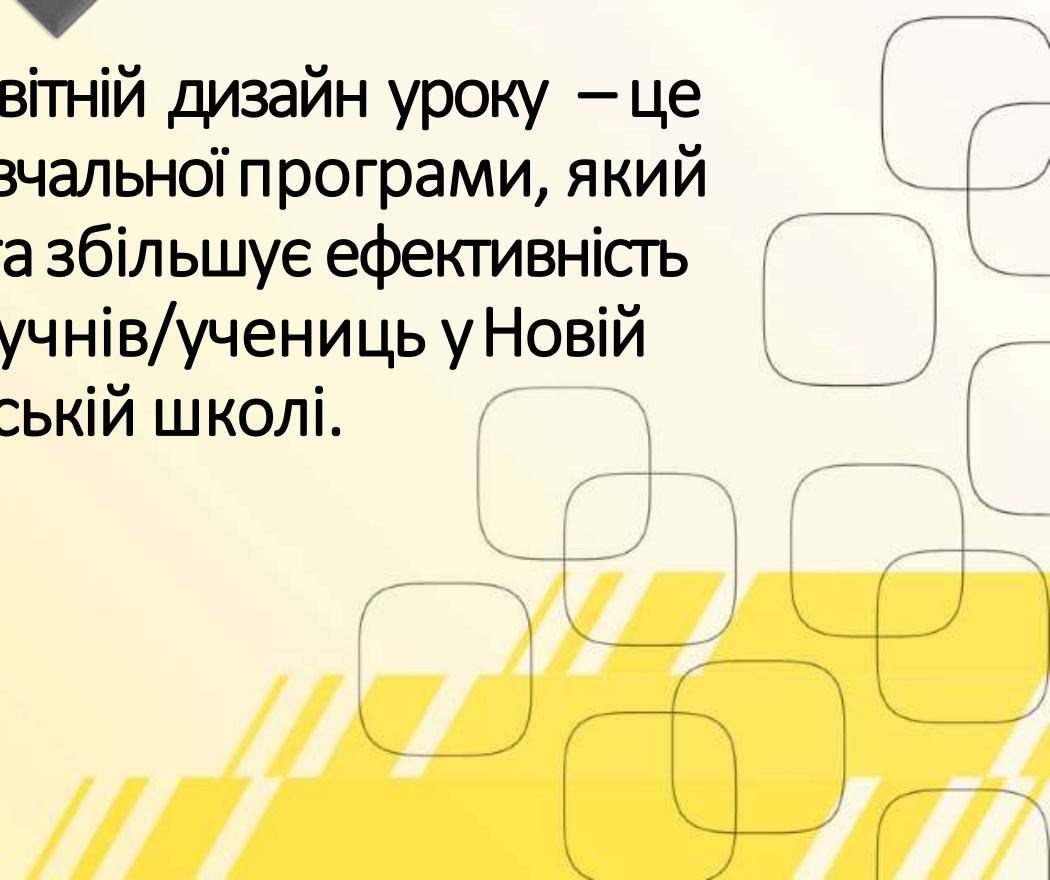
Сприяє глибокому розумінню матеріалу та практичному застосуванню.

Що таке педагогічний дизайн?

Педагогічний або освітній дизайн уроку – це спосіб реалізації навчальної програми, який мінімізує бар'єри та збільшує ефективність навчання для всіх учнів/учениць у Новій українській школі.

Основні принципи педагогічного дизайну

Спрямований на учня

У центрі уваги – потреби та інтереси учня, його індивідуальні особливості та здібності.

Інноваційність

Впровадження сучасних технологій, активних методів навчання та креативних підходів.

Проектування результату

Фокус на розвитку ключових компетентностей, які учні зможуть застосовувати в житті.

Системність

Логічна послідовність етапів уроку, що забезпечує послідовне досягнення освітніх цілей.

Етапи розробки уроку

Аналіз компетентностей: визначення компетентностей, які необхідно сформулювати у здобувачів освіти.

Формулювання результатів: постановка навчальних цілей відповідно до Державного стандарту освіти.

Розробка завдань: створення завдань, які спрямовані на формування необхідних компетентностей.

Планування Інтерактивної Діяльності

Підготовка матеріалів

Визначення ключових та предметних компетентностей відповідно до освітніх стандартів

Навчальні досягнення

Ознайомлення з переліком ключових предметних компетентностей, визначених державними освітніми стандартами.

Зв'язок з модельною навчальною програмою

Встановлення зв'язку між ключовими та предметними компетентностями і навчальною програмою предмету.

Формування навичок

Розуміння того, як формувати ключові та предметні компетентності учнів під час уроків.

Розробка цілей і завдань уроку на основі компетентнісного підходу

Реальні завдання

Замість заучування фактів, уроки мають зосереджуватися на розв'язанні реальних завдань.

Практичне застосування

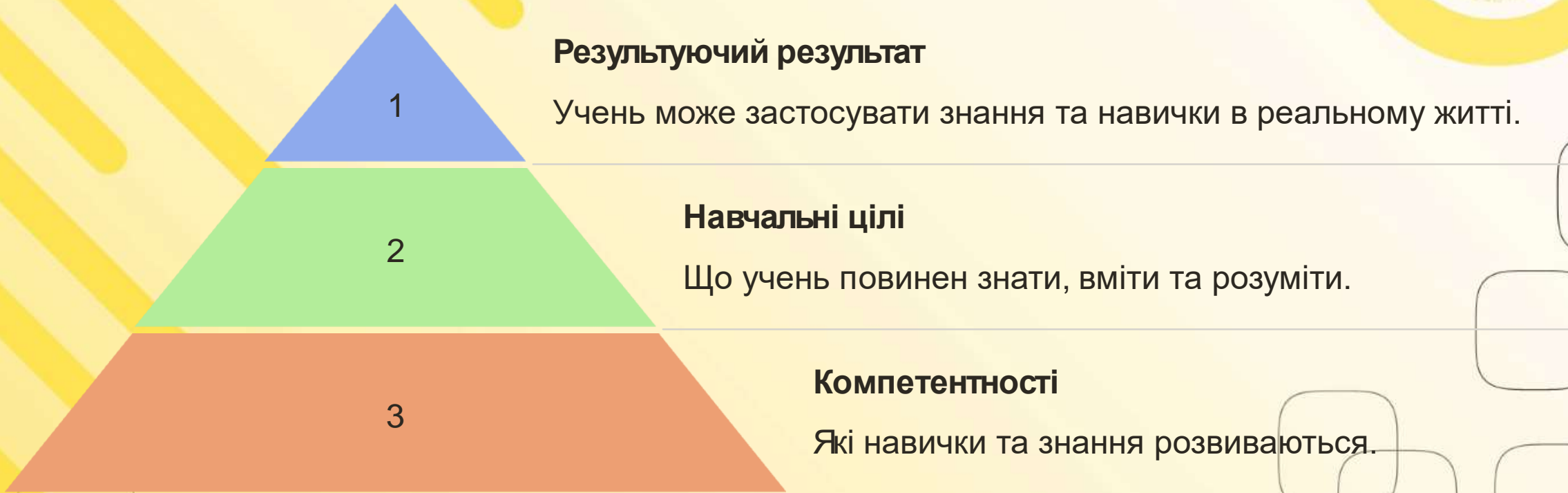
Створення умов для застосування набутих знань та навичок в реальному житті.

Розвиток компетентностей

Постановка цілей, що сприяють розвитку ключових та предметних компетентностей учнів.

Планування освітніх цілей з урахуванням компетентностей

МЕТА за формулою SMART має бути конкретною, вимірюваною, досяжною, реалістичною.

SMART – аббревіатура від англійських слів:

- **Specific** – конкретна;
- **Measurable** – вимірювана;
- **Achievable** – досяжна;
- **Realistic** – реалістична;
- **Time-bound** – визначена в часі.

Розробка завдань: створення завдань, які спрямовані на формування необхідних компетентностей.

Вибір ефективних методів та прийомів навчання

Різні варіанти подання матеріалу, щоб урахувати індивідуальні відмінності в стилях навчання, наприклад, презентації, відео, короткі лекції, кейси, міні-дискусійні групи, проєктна діяльність, інтерактивні методи тощо.

На цьому етапі планування уроку дуже важливо визначити:

- навчальні бар'єри,
- сильні сторони й зони розвитку учнів, характерні для певного уроку або конкретних цілей,
- попередні, або фонові, знання дітей, необхідні для формування нових.

Інтеграція теоретичних знань і практичних умінь

1

Реальні завдання

Застосування теоретичних знань для розв'язання практичних завдань.

2

Проектна діяльність

Об'єднання теоретичного матеріалу з практичною діяльністю.

3

Практичні роботи

Застосування теоретичних знань на практиці, наприклад, у лабораторних роботах.

4

Екскурсії

Перевірка набутих знань в реальному середовищі.

Структура компетентнісно орієнтованих завдань?

Структура компетентнісно орієнтованих завдань:

мотивація (стимул), що підводить до проблеми, зацікавлює та мотивує до розв'язання;

інформація – набір відомостей, які потрібні або можуть стати в пригоді в процесі пошуку правильної відповіді;

сформульоване запитання / проблема – власне завдання, пояснення того, що необхідно зробити;

критерії оцінювання відповіді – набір характеристик, що визначають правильність, доцільність і відповідність отриманого результату поставленому завданню

Створення освітнього середовища, орієнтованого на розвиток компетентностей

1

Взаємоповага

Створення атмосфери взаєморозуміння та підтримки.

2

Співпраця

Заохочення спільного навчання та роботи в групах.

3

Активність

Створення умов для активного залучення учнів до навчального процесу.

4

Відповідальність

Стимулювання розвитку відповідальності за своє навчання.

5

Саморозвиток

Створення умов для самостійної роботи та саморозвитку.

Розробка завдань, підбір матеріалів

Після визначення завдань та підбору матеріалів маємо дати відповідь на наступні питання:

✓ чи пропонують матеріали гнучкість і вибір?

✓ чи висвітлюють матеріали актуальні ідеї?

✓ чи пропонують матеріали шаблони?

✓ чи демонструють характеристики та взаємозв'язки?

✓ чи є доступними та зрозумілими для сприйняття?

Оцінювання рівня сформованості компетентностей учнів

Як оцінювати результати?

Критерії оцінювання

- Формулювання висновків: Оцінка здатності аналізувати інформацію та робити висновки.
- Практичні навички: Перевірка здатності застосовувати знання у реальних ситуаціях.
- Командна робота: Оцінка рівня співпраці та взаємодії в групі.

Інструменти оцінювання

- Рубрики (чек-листи) для завдань
- Презентації чи публікації результатів
- Самооцінювання
- Портфоліо
- Проєкти
- Тестування

Форми оцінювання

- Формувальне оцінювання: постійне спостереження за успіхами учнів, надаючи зворотній зв'язок та підтримку.
- Підсумкове: різні методи оцінювання, які дозволять перевірити рівень сформованості компетентностей.
- Самооцінювання: заохочуйте учнів до самостійної оцінки своїх досягнень та прогресу.

Постійне, повторюване,
інтерактивне

Відстеження поступу
учнів/учениць

Визначає потреби,
пов'язані з освітою

Адаптує навчання до
цих потреб

Формувальне оцінювання
– індивідуалізований процес,
який має для учня/учениці
ціннісне значення і націлений
передусім на підвищення
ефективності навчання. Його
головна мета – підтримка
кожного та створення мотивації
до навчання.

Використання ІКТ для підвищення ефективності уроку

1

Інтерактивні онлайн-платформи

Подача матеріалу, виконання завдань та оцінювання.
Збільшення залученості учнів та зростання мотивації до навчання.

2

Онлайн-ресурси

Доступ до додаткових матеріалів, відеоуроків та інформації.
Використовуйте для наочного викладання та залучення учнів.

3

Онлайн-інструменти для співпраці

Можливість спільного навчання
Створення спільнот для обміну знаннями та досвідом.
Наприклад, Google Docs, для спільного створення проектів.

Рефлексія

Рефлексія спрямована на усвідомлення пройденого шляху, на збір інформації у загальну «скарбничку» опрацьованого, обдуманого, зрозумілого кожному/кожній.

Мета рефлексії – підсумок, на якому діти не просто зафіксували матеріал, а вибудували смисловий ланцюжок, порівняли способи і методи, застосували у поєднанні зі своїми або іншими установками.

Види рефлексії

Рефлексія
настрою та
емоційного
стану

Рефлексія
діяльності

Рефлексія
змісту
навчального
матеріалу

Рефлексія та вдосконалення педагогічного дизайну

Аналіз ефективності

Оцінка результатів уроку та визначення сильних і слабких сторін.

Рефлексія

Збір думок учнів про ефективність уроку та його значення для них.

Вдосконалення плану

Внесення змін до педагогічного дизайну на основі отриманих даних.

Приклад Структури Компетентнісного Уроку

Тема уроку: Вода та її властивості

1

Мотивація

Проблемне запитання: "Чому річки не пересихають, навіть коли довго немає дощів?"

2

Очікувані Результати

Учні пояснюють властивості води, аналізують їх використання в природі, працюють у групах для проведення експерименту.

3

Діяльність Учнів

Експеримент: "Дослідження капілярного підняття води в рослинах". Обговорення результатів.

4

Рефлексія

Відповіді на питання: "Як можна застосувати знання про властивості води в житті?"

Приклад Структури Компетентнісного Уроку

Тема уроку: Кліматичні зміни (6 клас)

1

Мотивація

Проблемне запитання: "Чому зими стали теплішими, а екстремальні погодні явища трапляються частіше?"

2

Очікувані Результати

Учні пояснюють поняття "кліматичні зміни"; назвають причини та наслідки змін клімату; пропонують шляхи зменшення негативного впливу людини на клімат.

3

Діяльність Учнів

Групова робота: Аналіз даних про температуру у своєму регіоні.
Наслідки кліматичних змін для України
Шляхи подолання проблем.

4

Рефлексія

"Що мене здивувало?"
"Що я можу зробити для боротьби зі змінами клімату?"

Рекомендації вчителям для впровадження педагогічного дизайну

1

Навчання

Беручи участь у тренінгах, семінарах та конференціях, ви зможете отримати нові знання та навички.

2

Співпраця

Обмінюйтесь досвідом з іншими вчителями, обговорюйте ідеї та методики.

3

Експерименти

Не бійтеся експериментувати, пробувати нові методи та підходи до навчання.

Компетентнісний Підхід: Шлях до Успіху

Компетентнісний підхід дає змогу учням краще адаптуватися до сучасного світу. Розвиток критичного мислення та навичок командної роботи робить їх більш підготовленими до викликів майбутнього. Цей підхід сприяє не лише засвоєнню знань, а й формуванню відповідальності та активності.

Впроваджуйте компетентнісний підхід у свої уроки, аби виховувати успішних та свідомих громадян майбутнього!

Рефлексія настрою

1. Які емоції ви відчували під час вебінару?
2. Що було найбільш емоційним?
3. Якими емоціями хочете поділитися зараз?

Рефлексія змісту

**3 речі, які
розкажете колезі**

**1 річ, яка
була новою**

**2 моменти, які вас
надихнули**